

Ако християните не се радват, това е така, защото не обичат. Или защото не притежават опита, че евхаристийното Тайнство е извор на радост, тъй като преди това е общение на любов. Съвременните хора, към които принадлежат християните, се забавляват прекомерно и търсят развлечения без мярка, но при това не се радват, а най-вече бездействат, бидейки самодостатъчно затворени в себе си, като демонстративно пренебрегват другите. Радостта не се отъждествява със забавлението или с насадата. Тя не е някаква психологическа еуфория, свързана с консуматорската истерия, а въодушевлението, предизвикано от изумлението пред срещата, завършекът на копнежа и запечатването на увереността, дарът на пълнотата на любовта, както това се преживява в нашето общение с Другия и с другите, именно в Евхаристията, която на всяка Литургия ни се дарява като "пълнота на радостта и ликуването" на нашето сърце.

В крайна сметка, тази любов ни спасява и също така ни учи, че човек не може да живее не само без красотата, но и без радостта, красотата и радостта в Бога. Важно е да не загубим реалното усещане за всяко едно състояние на нашето следгреховно съществуване, тъй като това ни прави способни, бидейки трезвени, да отблъснем всяко наше впримчване в лекомислието, горестта, окаяността и баналността.

"Дръж ума си в ада и не се отчайвай!" .

Благодатта на преображението, на сиянието на лицето на християнина, е Евхаристията като общение с Възкръсналия от мъртвите Негов Господ. Тя е тази, която според мярката на нашата любов към Него, или по-скоро на приемането на Неговата любов към нас, ще озари и просветли лицето ни чрез Неговата радост, именно нея трябва да проявим заради другите, както при влизането, така и при излизането от евхаристийното събрание. Голям грях е, когато великите дарове на Духа отсъстват от християнския живот и това е истинско оскърбление спрямо Евхаристията, която е празник и ликуване, радост на празника и празник на радостта; празник на живота и празничен живот. Христос ни е научил, че "този, който обича човеците, обича и тяхната радост" . Тези думи на Достоевски са от неговия коментар върху случилото се на сватбата в Кана Галилейска. Те са особено важни, защото намесата на Иисус, който от любов към бедните младоженци превърнал водата във вино, за да не прекъсне брачната им радост – се тълкува като предобраз на евхаристийното преобразяване на живота на

човеците. Любавта е "изпълнение на закона" (Рим. 13:10) вече като пълнота на новия живот, въплътен в Евхаристията с особен белег пълнотата на радостта (Йоан 16:24). "В зависимост от твоята любов нараства и радостта ти в Светия Дух", "завистливият човек никога не постига мира на ума. А този, който е чужд на мира, е чужд и на радостта". Любавта е тази, която сложила печат върху живота на раната християнска общност и която останала "в Православието като основния акцент на богослужението и преди всичко на евхаристийната Литургия; радостта от единението с нейния жив Господ .

+++

Вече подчертахме, че в Църквата нищо не е индивидуално или частно. Църковното насаждане на всеки християнин, което се отъждествява с неговото осъществяване в тайната на вярата, тъждествено с участието му в харизмите на Духа, дава един по-широк смисъл на нашето съществуване и живот. Божествената Евхаристия не е някакъв затворен свещен обред за онези, които, бидейки отделени от света и необезпокоявани, намират удоволствие в това да се потапят в някакви метафизични бленувания и размишления. За християнина това води до поредица от важни решения, както за самия него, така и за Църквата по отношение на човека, живота и света. Всъщност евхаристийното приобщаване е участие в делата и даровете на Бога, които никой вярващ няма право да скрива за себе си от другите. Ставаме причастници на Христовите тайни чрез Неговия Дух, Негови свидетели и пророци в един свят, който очевидно отрича Христос, но всъщност не престава да бъде ранен за Него. (Лук. 24:28; Деян. 1:8; 1 Кор. 12:28) В Светото Причастие откриваме нашия призив и мисия като християни, верни в Кръщението и честни в Миропомазанието, тези две велики Тайнства на християнското съществуване, които се хранят и дават плод и чрез евхаристийната Литургия.

Понятието за Евхаристия съдържа в себе си понятието за дара. Понятието за дара се преплита с Евхаристията и Евхаристията с живота. Животът е дар, който е призван да се осъществи като дар, като хваление и слава, като приношение и мисия. Животът е изцяло дар на Бога, Който е Творец „на всеки живот и безсмъртието, на светостта и добродетелта". Никой не притежава своя живот и никой не може да злоупотребява с живота, имайки користолюбиви цели. Животът се отдава на Бога като "Твоя от Твоих", т. е. като благодарение, което чрез безмерната любов преминава като служение през нашия ближен. Христос е отдал Себе Си за живота на света. Той е Словото, истинският Смисъл на Живота, факт, който има своето съвършено въплъщение в Евхаристията като Тайнство на Словото на живота и за словото на Живота, за неговата дълбочина и цел като дейно откриване на спасителната благодат, която чрез много отричания и жертвения ни възпитава в настоящия век и винаги как да преживяваме във връзка с другите есхатологичната пълнота на Вечния и Безсмъртния (1 Тим. 6:16). Спасението, в което участваме на всяка Литургия, е възстановяването на дара на живота в неговата предгреховна цялостност и на следгреховния човек във вечния безсмъртен живот - живот, който в настоящето е призван да се упражнява като харизма на постоянното и непрестанно откриване на боголюбието и човеколюбието. В Православната Църква, без естествено да игнорираме определени пиетистични влияния, спасението никога не се е тълкувало като индивидуално оправдание или като някакво законническо регулиране на индивидуалните отношения с Бога и с другите. То се е извършвало като дело на живота, което сме длъжни да извършваме и чийто граници са очертани от Евхаристията: това е Тайнството на единството и съборността, на универсалността и на

вселенскостта, т.е. на Църквата. Наред с личното освещение, християнинът започва да упражнява своята духовна харизма винаги заради Църквата, тъй като харизмата не е проява на индивидуална добродетел, а свидетелство за църковната мисия. Тя е съзиждането на Църквата в личността на всеки вярващ и реално това е общението с тайната на спасението, в което спасението предшества нашата отговорност за другия чрез определени всекидневни действия.

"Спасяваме се означава да излезем от нашата изолация и да станем едно с Христос и другите хора" .

Ние се оцърковяваме и охристовяваме, когато нашето ново съществуване получава нови мисионерски измерения, вдъхновени най-вече от жертвения характер на Евхаристията. Да бъдеш пратен и да служиш на хората означава да оставаш верен на самата Църква и на истинския ѝ живот, който е Евхаристията. Подчиняването на агонията на нещата, което тласка към потребностите на модернизма и на съвремието, свидетелства за най-лицемерното отхвърляне на духа на възплъщението на Логоса, което е и възплъщение на Църквата. Евхаристията не е свещеното предпазване на дара на живота, а най-благодатният начин да го съхраним в нейната жертва, т.е. откривайки неговата святост. Тогава ние сме непоклатими и сигурни спрямо толкова бързо извършващите се глобални събития, които въпреки това доникъде не водят; както и верни и отворени към призива за преобразяване и освещение, призив за есхатологично очакване и перспектива.

Може дори да добавим, че Евхаристията – Тайнството на вечната актуалност на възплътилия се Христос – е правилото на християнската вяра и живота на Църквата, който (пред)запазва Християнството, както от объркването на секуларизацията и на глобализацията, така и от отъждествяването му с "една идеология, с един народ, с една система". (Бихме могли да добавим и с една религия). "Нещо подобно ще бъде пагубно" . Проблемът не е светът, а една Църква, която, отхвърляйки себе си, живее от света или става част от света в своята идеологизация и религизация. Съблазън не е Христос, Този, Който ще остане вечния Любящ и Възлюбен, а християните, тези, които обикновено правят всичко, за да направят Христос неизвестен и непознаваем за хората. Отец Георги Флоровски пише, че "връщането на света към Християнството е това, което днес сме длъжни да проповядваме. Това е единственото решение от безизходицата, до която е стигнал светът заради неуспеха на християните да бъдат истински християни" . Истинският християнин не е добрият или нравственият (религиозният) човек, който има готови авторитетни отговори за всички и за всичко. Той е литургийстващият, евхаристийният човек, който живее - доколкото е възможно - пълнотата на църковния живот, приобщава се с нетленните блага на спасението в Христос и, служейки, пази харизмите на Духа. Той е истински мъдрият и праведен, смирен и просветен, свидетел и пророк, който чрез мълчанието на делата си разпростира благодеянията и обещанията на Бога сред Неговия народ.

Евхаристията е Тайнството на Христовата жертва като Тайнство на "лозата на живота", чийто пръчки са вярващите (Йоан 15:1-5) – Тайнство, което продължава на Трапезата на живота като продължение на Възплъщението на Бога и на обожението на човека. Всичко това наричаме Литургия, т.е. общо дело, богослужебната практика на верния Божий народ, с което се извършва Евхаристията, Тайнството на неизменната взаимна вяност и възлюбване между Бога и Неговия народ: „
ще им бъде Бог, а те ще бъдат Мой народ

Евхаристията като Тайнство на новия и безсмъртен живот действа и принася плод в настоящия свят чрез служещия и приобщаващия се с този живот човек, с диханието на благодатта, с благоуханието на освещението, с красотата на любовта, с радостта на празника. Тя е всякога невидимите – затова и забравени – чудеса, които разрушават границите на тукашното и въвеждат в съвършенството на есхатона, така, че всичко да става по Божията воля "както на небето, тъй и на земята". Това е надеждата, именно когато Евхаристията чрез служещите християни включва всеки друг човек и целия живот, както и тяхното всекидневно земно дело, дело на надеждата за възкресението. "Всекидневната борба получава нова сила и светлина, когато осъзнаем, че светлата Литургия, която обхваща вярата ни в спасението в Христос и внася в нашето съществуване диханието на Светия Дух, се разпростира, имайки за свещенослужител всеки от нас пред тайнствената трапеза на всекидневния ни дълг". Това предполага любовта на християнина към Бога и Неговата Църква. Защото не е възможно тези, които обичат Бога от цялото си сърце, да пренебрегват Църквата; не е възможно тези, които не обичат Бога, да бъдат убедени от Църквата".

Край!

Превод от гръцки: Константин Константинов{comments off}